

Nr. A82/018

27 augustus 1982

DISSIDENTIE ONDER JEUGDIGE "PARTIJÉLITE"

Begin april van dit jaar hebben de Sowjetautoriteiten als onderdeel van hun optreden tegen dissidenten obscure politieke en religieuze groeperingen aangepakt, die tot dusver internationaal - anders dan b.v. de z.g. Helsinki-groepen - nauwelijks of geen bekendheid hebben genoten. In die tijd werden in Moskou, Leningrad, Minsk en Kiew tenminste 13 arrestaties verricht en in de Sowjethoofdstad alleen al zeker 50 huiszoekingen gedaan. Voorzover toen bekend richtten deze acties zich tegen "rechtse nationalist", aanhangers van religieuze groeperingen, leden van illegale vakbonden, pacifisten e.d. Zeer onlangs is echter uit in Moskou circulerende geruchten duidelijk geworden dat toen ook leden van klandestiene "socialistische discussiegroepen" werden aangepakt. Naar verluidt kenmerkten deze groepen zich door een duidelijke sympathie voor opvattingen, zoals die leven binnen de West-europese CP-en (d.w.z. voor het eurocommunisme) en voor z.g. nieuw-links-opvattingen in het Westen. Naar het heet zijn door leden van deze groepen o.m. Russische vertalingen verspreid van toespraken van personen als de Spaanse communistenleider en "illegale" artikelen over onderwerpen als b.v. de ontwikkelingen in Polen en de slechte economische toestand in de Sowjet-Unie zelf.

Van de participanten aan deze "socialistische discussiegroepen" zouden de meesten jonger zijn dan 30 jaar en onder hen bevinden zich ook zonen van vooraanstaande CPSU-functionarissen. Van minstens twee inmiddels gearresteerde aanhangers is bekend dat zij als research-medewerker verbonden waren aan het Instituut voor Wereldeconomie en Internationale Relaties (IMEMO), een van de instituten van de Sowjetacademie van Wetenschappen dat adviserend werkzaam is voor het centrale partijapparaat.

Opmerkelijk is op het eerste gezicht het feit dat er over deze discussiegroepen en over de deelnemers daaraan eigenlijk zo weinig bekend is geworden. Dat hangt echter waarschijnlijk voor een deel samen met het feit

dat - zoals verluidt - men gewoon was zich nogal conspiratief van pseudoniemen te bedienen en voor een ander deel wordt dat beslist ook veroorzaakt doordat de leden van deze "socialistische discussiegroepen" contacten met buitenlanders en vooral buitenlandse correspondenten bewust heten te hebben vermeden.

Ongetwijfeld moet het feit dat personen, die nauw geliëerd zijn aan vooraanstaande partijfunctionarissen of die voor de partij werken, deelgenomen hebben aan onwettige politieke discussiegroepen de Sowjetautoriteiten de nodige grijze haren bezorgen. Immers het minste wat uit een dergelijke participatie kan worden geconcludeerd is dat er sprake is van een zekere mate van vervreemding van het orthodoxe Sowjetcommunisme bij dat deel van de Sowjetjeugd, waaruit toekomstige leidinggevende functionarissen zullen moeten komen. Hoe ernstig de kwestie door de Sowjetautoriteiten wordt ingeschat kan wellicht het best geïllustreerd worden met het feit dat tenminste twee van de boosdoeners opgesloten zijn in een Moskouise gevangenis op beschuldiging van anti-sowjet agitatie en propaganda. Een dergelijke beschuldiging kan een maximale gevangenisstraf opleveren van zeven jaar plus vijf jaar binnenlandse verbanning.